Растителна защита
електронно списание за растителна защита
семена, торове и земеделие
ISSN 2815-522X

Çok yıllık plantasyonlarda Ağustos ayı boyunca tarımsal teknik faaliyetler

ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Tarih 07.08.2026 | **Sayı** 8/2026 | **ISSN** 2815-522X | **Dil** TR
www.plant-protection.com/article/2451?lang=tr


```html
Ağustos ayında, sürgünlerin büyümesi tamamlanmıştır. Sonbahar çeşitlerine ait elma, armut ve şeftali meyveleri yoğun bir şekilde büyümekte olup, bu sürece paralel olarak meyve gözlerinin farklılaşma süreci devam etmektedir. Ağaçlar, yedek besin maddeleriyle donatılmaktadır.

Ağustos'un büyük bölümünde, nispeten kurak geçmesi beklenen hava, geç çeşit meyve ağaçları için artırılmış sulama oranlarının uygulanmasını gerektirecektir. Yağış olasılığının en yüksek olduğu dönem, Balkanlar üzerinden daha zayıf cephe sistemlerinin geçeceği ayın ilk yarısıdır. Ağustos'un ikinci yarısında, yüksek atmosfer basıncı alanları daha sık hale gelecek ve daha fazla güneş ışığı ile yaz sıcağını beraberinde getirecektir.

Ağustos ayında, tarımsal meteorolojik koşullar, iklim normallerinin üzerindeki sıcaklıklar ve ay için normaller civarında seyreden yağışlarla belirlenecektir.

Ayın başında, tarım ürünlerinin gelişimi sıcak hava altında devam edecek ve Tuna Ovası ile güney bölgelerin bir kısmında bazı yerlerde toprak nemi eksikliği de yaşanacaktır. Temmuz yağışları dengesiz dağılmıştır. Temmuz sonunda, Kuzeydoğu Bulgaristan'da ve Yukarı Trakya Ovası'nın bir bölümünde (Şumnu - 123 l/m², Silistre - 89 l/m², Dobriç - 69 l/m², Varna - 90 l/m², Filibe - 73 l/m²) normalin üzerinde yağış ve 50 ile 100 cm katmanında iyi toprak nemi rezervleri kaydedilmiştir.

Ayın ilk on günlük döneminde, tahmin edilen aşırı yüksek maksimum sıcaklıklar (38-39 °C ve üzerine kadar çıkabilen), tarım ürünlerindeki normal fizyolojik süreçleri bozacaktır. Bu dönemde, erkenci sofralık üzüm çeşitleri (Amira, Superran Bolgar, Pleven, Mechta, Misket Ran, Cherna Perla, vb.) tüketici olgunluğuna ulaşacaktır. Çok sayıda güneşli saat olacak, ancak öğleden sonraları özellikle dağlık bölgeler ve Batı Bulgaristan üzerinde yerel gök gürültülü fırtına koşulları eksik olmayacaktır. Bazı yerlerde kısa süreli yoğun yağış, dolu ve kuvvetli rüzgar gust'ları mümkündür.
```

Sıcaklıklar tipik olarak yaz mevsimine özgü olacak - minimumlar 15 ° ile 21 °C arasında, maksimumlar çoğunlukla 32 ° ile 35 °C arasında ve Tuna Ovası, Yukarı Trakya Ovası ve Struma Vadisi'nde yerel olarak 36 °C–40 °C'ye kadar çıkabilir. Karadeniz kıyısı boyunca, deniz meltemi sayesinde sıcaklıklar daha düşük kalacaktır – 28° ile 31°C arasında.

İkinci on günlük dönemde, uzun süreli güneşli dönemler ve daha fazla sayıda sıcak hava günü beklenmektedir. Öğleden sonra görülen yerel sağanaklar esas olarak yüksek dağlarla sınırlı kalacaktır.

Maksimum sıcaklıklar yükselecek - ülkenin çoğu yerinde 32 ° ile 37 °C arasında (geleneksel olarak en sıcak bölgelerde değerler 38 °C'nin üzerine çıkabilir). Geceler nispeten ılık geçecek, minimum sıcaklıklar 18 ° ile 23 °C arasında olacak ve büyük şehirlerde ve Karadeniz kıyısında daha fazla tropikal gece gözlenecek. Bu, ayın en istikrarlı ve en yaz gibi dönemi olacaktır.

Ağustos'un üçüncü on günlük döneminde, güneşli günler, bulutlulukta geçici artış dönemleriyle dönüşümlü olacaktır. Öğleden sonra gök gürültülü fırtınalar, özellikle batı ve dağlık bölgelerde daha fazla yerde gelişecektir. Yerel olarak yoğun yağış ve dolu mümkündür.

Sıcaklıklar yüksek kalacak, ancak kademeli olarak düşmeye başlayacak - minimum sıcaklıklar 15 ° ile 20 °C arasında, maksimumlar 29° ile 34°C arasında olacak ve en sıcak bölgelerde hala 35–36 °C'ye kadar değerler mümkün olacaktır.

Ağustos ayındaki meteorolojik koşullar, meyve ağaçları ve asmalardaki külleme hastalıkları hariç, fungal hastalıkların gelişimini sınırlayacaktır. Ay boyunca, ikinci nesil meyve kurtlarının zararlı faaliyeti devam etmektedir. Akar popülasyonunda bir artış beklenmektedir. Bağlarda, Avrupa salkım güvesinin üçüncü neslinden kaynaklanan tırtılların ortaya çıkışının ve yoğunluğunun izlenmesi gereklidir. Gerekirse, bitki koruma ilaçlamaları günün serin saatlerinde, 25 ºC'nin altındaki sıcaklıklarda, ürünlerin olgunlaşma dönemine uygun hasat öncesi bekleme süresine sahip ürünlerle yapılmalıdır.

Meyve fidanlıklarında

Tohum yatakları işlenmekte ve sulanmaktadır.

Ağustos ayında göz aşısı (T- göz aşısı) – adım adım

Tek gözle aşılama

Önemli!

- Göz aşısı, kabuğun kaydığı ve aktif öz suyu akışının olduğu dönemde (genellikle Temmuz-Ağustos) yapılır

- Keskin ve dezenfekte edilmiş bir bıçakla çalışın

- Aşı kalemi malzemesi kullanılana kadar nemli ve gölgede tutulur

- En uygun zaman – orta derecede nemli havalarda sabah veya akşam.

Birinci yıl fidanlığında, anaçların göz aşısı devam eder ve ikinci yıl fidanlığında, gerekli görüldükçe anaçların aşı noktasının altındaki yan sürgünlerin son bir temizliği yapılır.
Ana bitki dikimleri kontrol edilir ve tüm tip dışı bitkiler sökülür. Boşluklar derhal ana çeşidin bitkileriyle doldurulur.

Ağustos sonuna kadar elma, armut, şeftali ve kiraz ağaçlarına göz aşısı yapılabilir. Ayın ikinci ve üçüncü on günlük dönemlerinde, ayva aşılama işlemi başlar.

Temmuz'da aşılanan anaçlar kontrol edilir ve aşı kalemi ile anaç iyi kaynamışsa, bağlar çıkarılır.

Meyve ağacı plantasyonlarında

Toprak nemi izlenir ve gerektikçe sulama yapılır. Yağmur veya sulamadan sonra, oluşan kaymak tabakasını kırmak için sığ toprak işleme yapılır.

Sıra araları, eğer çimlendirilmemişse ve sıra üzeri şeritlerde mekanik yabancı ot kontrolü yapılır.

ISSN 2815-522X

Şeftali ile erkenci elma, armut ve erik çeşitlerinin hasadı devam etmektedir. Ay sonunda, bazı erkenci ceviz çeşitlerinin meyveleri de hasat edilir.

Orta-erkenci ve geççi elma, armut ve erik çeşitlerinin hasadına hazırlık için gerekli organizasyonel çalışmalar yapılır.

Meyve depolama tesisleri dezenfekte edilir ve yeni ürünü almaya hazırlanır. Meyve ayıklama makineleri onarılır ve çalışmaya hazırlanır.

Yeni plantasyonlar kurmak için alanların dikim öncesi hazırlığı başlar – derin kırma, taban gübrelemesi ve tesviye.

Çilek plantasyonlarında

Tüm çilek plantasyonlarının zamanında sulanması çok önemlidir. Yaprakların kurumasına izin verilmemelidir. Ağustos ayında bitkiler gelecek yılın verimini oluşturur ve optimal bir su rejimi sağlanmalıdır. Plantasyonun yaşına ve toprak tipine bağlı olarak 2-3 sulama yapılır.

Fide elde edilmesi amaçlanmayan bitkilerin kolları (stolonları) kesilir.

Ana bitki dikimlerine özen gösterilir – yabancı ot temizliği, sulama ve toprak işleme.

Sonbahar çilek dikimi için yeni alanların hazırlığı devam etmektedir. Bazı yüksek bölgelerde dikim başlayabilir.

Ahududu plantasyonlarında

Yeni kurulan plantasyonların bakımı devam eder – gerektikçe sulama ve yabancı ot varsa çapalama.

Meyve veren plantasyonlar, meyvelerin büyüyebilmesi ve bir sonraki hasat için çiçek tomurcuklarının oluşabilmesi amacıyla sulanır. Ay sonuna doğru, yeni yedek sürgünlerin olgunlaşabilmesi için sulama durdurulur.

Ana bitki dikimlerinin bakımı devam eder – sulama, azotlu gübrelerle gübreleme ve çapalama. Ağustos sonuna doğru, sürgünlerin olgunlaşabilmesi için sulama durdurulur.

Hasat devam etmektedir.

Ay sonuna kadar, meyve vermiş tüm dallar kesilir, toplanır ve yakılır.

Sonbaharda kurulacak yeni plantasyonlar için yerler hazırlanmaktadır. Toprak, dekar başına 3-5 ton çiftlik gübresi, 80-100 kg süperfosfat (veya aynı miktarda başka bir fosfor bazlı gübre), 25-30 kg potasyum sülfat (veya aynı miktarda başka bir potasyum bazlı gübre) ile gübrelenir.

Siyah frenk üzümü plantasyonlarında

Köklendirme yataklarının ve genç plantasyonların bakımı devam eder. Toprağın kurumasına ve yabancı ot istilasına izin verilmez. Köklendirme yataklarındaki ve genç plantasyonlardaki bitkilerin zayıf büyümesi durumunda, dekar başına 10-15 kg amonyum nitrat (veya aynı miktarda başka bir azot bazlı gübre) ile gübreleyin.

Daha yüksek bölgelerde meyve hasadı tamamlanır. Plantasyonlar düzenli olarak sulanır ve işlenir.

Diğer ürünlerin bulunduğu plantasyonlarda

Trabzon hurması, aktinidi (kivi), hünnap ve antep fıstığı için anaçların yaz göz aşısı yapılır. Aşılamadan 5-6 gün önce, daha iyi kabuk kayması için fidanlık bolca sulanır. Göz aşısından 3-5 gün önce aşı kalemleri toplanır ve serin bir odada gölgede saklanır. Aşılanan Trabzon hurması bitkilerinin vb. tutma durumu kontrol edilir.

Limon, uyku halindeki bir gözle aşılanır. Limon fidanları, aşılamadan bir hafta önce ve hemen sonrasında bolca sulanır.

İncir, nar vb. istenen çeşitlerin ve formların işaretlenmesi devam etmektedir.

Aktinidi, aronya, deniz iğdesi ve nardan yeşil çeliklerin köklendirilmesi devam etmektedir.

Güney ürünleri plantasyonlarında sulama ve çapalama bakımı devam eder, yeni kurulanlara büyük özen gösterilir.

İncir, deniz iğdesi ve aronya meyvelerinin hasadı devam etmektedir.

Bağlarda

Erkenci sofralık çeşitlerin hasadı yapılır.

Hasat, üzümler çeşide özgü kabuk rengini, güzel bir görünümü ve çeşidin karakteristik hoş bir tat ve aromayı kazandığında yapılmalıdır.

Üzümlerin tat özelliklerinin ve görünümünün değerlendirilmesine dayanan organoleptik yöntem en yaygın olarak uygulanır. Üzüm hasat tarihi, şeker ve organik asit içeriği için yapılan kimyasal analizle çok daha kesin olarak belirlenir. Üzümlerin tat özelliklerinin sentezleyici bir göstergesi, glikoasidimetrik indeks ile gösterilen şekerler ve asitlerin uyumlu oranıdır. Şekerler %14'ün altında olduğunda, üzümler tüketim için uygun kabul edilmez.

Hasat, vejetasyon dönemindeki iklim koşullarına, asmalardaki yüke, çeşidin biyolojisine ve diğer faktörlere bağlı olarak aşamalı olarak yapılır. Üzümler kuru havalarda veya çiy kalktıktan sonra toplanmalıdır. Yağmur yağdıysa, su damlalarının tanelerden ve yapraklardan buharlaşması beklenir.

Taneler üzerindeki mum tabakasının (sis) silinmemesine dikkat edilmelidir, çünkü bu tabaka onları güçlü terlemeden korur. Üzümlerin taşınabilirliğini ve görünümünü iyileştirir.

Son olarak, üzümler ayıklanır ve hazırlanır: temizlenir ve kasalara dizilir.

Asma dikim materyali üretimi için pozitif ve negatif özellikler açısından mass seleksiyon yapılır.

Asmanın vejetatif çoğaltılmasında, ana formların hem pozitif hem de negatif özellikleri korunur.

Bireysel seleksiyon veya klonal seleksiyon yöntemi uygulanır; verimlilik, orta düzeyde büyüme ve çeşide özgü salkımlar açısından, viral veya diğer hastalık belirtileri olmayan asmalar seçilir.

En önemli endüstriyel çeşitlerden saf çeşit ve yüksek kaliteli aşılı asma üretimini sağlamak için ana bağların kurulması gereklidir. Ancak, ana bağların dikimi, mass seleksiyon yöntemiyle seçilmiş asmalarla yapılmalıdır. Daha sonra çelikler sadece onlardan toplanmalıdır.

Bazı sofralık ve şaraplık çeşitlerde, yetiştirilmesi işletmeye büyük kayıplara neden olan düşük kaliteli varyasyonlar tespit edilmiştir. Bu durum, negatif özellikler için de mass seleksiyon yapılmasını gerektirir. Asmaların işaretlenmesi, pozitif özellikler için yapılan mass seleksiyondaki gibi gerçekleştirilir. Ayrıca, işaretlenen asmalar, aynı çeşidin elit asmalarından alınan kalemlerle yarma aşı veya yeşil aşı ile yerinde aşılanır.

Köklendirme yatağındaki asmaların bakımı sağlanır.

Çiğ kökleri temizlenir. Ağustos ayında, çiğ köklerinin ikinci temizliği yapılır. Ayrıca, düzenli bir uygulama olarak, köklendirilmiş asmaların açılması (boğaz doldurma) gereklidir. Toprak, asmaların tepelerinden uzaklaştırılır, böylece aşı noktaları ve daha önce toprakla örtülmüş olan sürgünlerin tabanı açıkta kalır. Sertleştirme için açmanın, son çiğ kökü temizliğiyle aynı anda yapılması arzu edilir. Sulama yapılır.

Sıra araları çimlendirilmemişse, toprak yabancı otlardan arındırılmış tutmak amacıyla işlenir.

Köklendirme yatağındaki asmaların kontrol muayenesi yapılır. Tüm çeşit karışıklıkları ve çürümüş anaçlar imha edilir.

Asma ana plantasyonlarında, sürgünlerin dip temizliği (suckering) ve bağlanması devam eder. Meyve veren bağlarda ve ana plantasyonlarda toprak işlenir. Toprak yoğunluğuna ve yabancı ot durumuna bağlı olarak, bir kültivatör veya çapalama makinesi ile 8–10 cm derinlikte sığ olarak yapılır.

Meyve veren bağlarda yaprakların bir kısmı çıkarılır. Bu işlem, sürgünlerin tabanındaki yaşlanmış ve sadece salkımları gölgeleyen ilk 5-6 yaprağın çıkarılmasından oluşur. Yaprak seyreltme, olgunlaşma döneminin sık yağışlar, bulutlu ve soğuk hava ve artan atmosferik nem ile karakterize olduğu yıllarda özellikle yararlıdır. Yüksek sıcaklıkların olduğu bölgelerde, salkımlar açılırken dikkatli olunmalıdır, çünkü üzümlerin görünümünü, taşınabilirliğini ve depolanmasını kötüleştiren güneş yanığı lekeleri oluşabilir.

Yeni bağlar, ana plantasyonlar ve asma köklendirme yatakları için uygun alanlar seçilir ve dikim için hazırlanır. Yeni endüstriyel plantasyonlar, yalnızca mutlak minimum sıcaklıkların 5-6 yılda bir defadan fazla olmamak kaydıyla -21 ila -22 ^{o}C'nin altına düştüğü alanlarda ve eğimli arazilerde kurulmalıdır. Soğuk havanın akıp gittiği tepelik ve eğimli araziler en uygunudur. Asma plantasyonları, soğuk havanın tutulduğu ve don çukurlarının oluştuğu alçak bölgelere, kapalı havzalara hiçbir koşulda kurulmamalıdır.

En uygun yön güneydoğudur, bunu güney ve güneybatı izler. Arazinin eğimi ne kadar büyükse, mutlak minimum sıcaklıklarda keskin düşüş tehlikesi o kadar azdır.

Nisan–Eylül dönemi yağışlarıyla birlikte sulama yapılmadan optimal bir su rejimi sağlayan en az 150–200 mm'lik produktif nemi garanti etmek için, toprak profilinin derinliği 1 m'den az olmamalıdır.